

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument s plenarne sjednice

15.4.2014

B7-0431/2014

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podнесен nakon izjave potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku

u skladu s člankom 110. stavkom 2. Poslovnika

o ruskom pritisku na Istočno partnerstvo, a posebno o destabilizaciji istočne
Ukrajine
(2014/2699(RSP))

**Helmut Scholz, Marisa Matias, Patrick Le Hyaric, Jiří Maštálka,
Věra Flasarová**
u ime kluba GUE/NGL

**Rezolucija Europskog parlamenta o ruskom pritisku na Istočno partnerstvo, a posebno o destabilizaciji istočne Ukrajine
(2014/2699(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 110. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da su zbog nedavno obnovljenog geopolitičkog suparništva između Rusije te EU-a, SAD-a i NATO-a zemlje Istočnog partnerstva dospjele u tešku situaciju u kojoj moraju izabrati jednu od strana; budući zbog tog geopolitičkog suparništva nisu riješeni zamrznuti sukobi u regiji;
- B. budući da unatoč jednogodišnjim pregovorima o sporazumu o partnerstvu i suradnji na različitim europskim i međunarodnim forumima Ruska Federacija, EU i njegove države članice te SAD nisu uspjeli riješiti nesuglasice o međunarodnim problemima, političkim i gospodarskim perspektivama, kao ni o političkim i socijalnim pitanjima, pitanjima demokracije, kao ni pitanjima koja se odnose na ljudska prava; budući da su zbog te neuspješne politike građani EU-a, Ruske Federacije, zemalja istočnog i južnog susjedstva te SAD-a danas uvučeni u još jednu opasanu eskalaciju političke i vojne napetosti između Rusije, EU-a, NATO-a i SAD-a;
- C. budući da su dijalog između svih strana kao i njihovo strogo pridržavanje odredbi Povelje Ujedinjenih naroda i ostalih instrumenata međunarodnog prava jedini način za rješavanje ozbiljnih problema u odnosima Rusije, susjednih zemalja, EU-a i njegovih država članica te SAD-a;
- D. budući da političke promjene koje su uslijedile nakon 22. veljače 2014. u Kijevu nisu rezultirale promjenom politike; budući da su socio-ekonomski zahtjevi postavljeni u okviru Majdanskog pokreta zamijenjeni neoliberalnim programom nove Vlade; budući da se u službenom planu za djelovanje nove Vlade, koji je predstavljen ukrajinskom parlamentu, navodi da se moraju donijeti „nepopularne odluke“ u vezi s cijenama i carinskim stopama te je izražena spremnost Vlade da prihvati sve uvjete za dobivanje zajma Međunarodnog monetarnog fonda, uključujući smanjenje nužno potrebnih energetskih subvencija, proračuna za zapošljavanje i mirovina u javnom sektoru te velike rezove na području socijalne sigurnosti;
- E. budući da su odnosi između države i društva u Ukrajini vrlo krhki; budući da je u proteklih 20 godina u Ukrajini došlo do pojave sustava tzv. „okretnih vrata“ između svijeta poslovanja i politike; budući da su trgovci naftom i plinom postali ministri ili čelnici važnih ukrajinskih institucija; budući da je taj politički sustav jedan od glavnih razloga za nastanak sadašnje političke krize u Ukrajini; budući da glavne državne i demokratske institucije, tj. parlament, pravosuđe te izvršna vlast, ne ispunjavaju svoje temeljne funkcije zastupanja i obrane interesa ukrajinskog društva te upravljanja istima;
- F. budući da su prosvjedi na Majdanu započeli kao demonstracije, no preusmjereni su na

pitanja koja su više unutarnje naravi poput korupcije, gospodarske krize, nepovjerenja u politiku te razočaranja u ukrajinski politički sustav; budući da su, s druge strane, ukrajinski oligarsi koji su se protivili politici predsjednika Janukoviča, iskoristili te prosvjede za vlastite interese; budući da su ukrajinski oligarsi osnivači i vlasnici medijskih grupa i nevladinih organizacija, koje i financiraju, a to su između ostalog Hromadske.tv, televizijska postaja 5 Kanal i nevladina udruga Center UA, koju je osnovao Oleh Rybachuk i koja je imala snažan utjecaj na događaje na Majdanu; budući da prosvjede financirali inozemni dionici, američki tajkuni, npr. Soros i Omidyar, i inozemne zaklade, kao što je Nacionalna zaklada za demokraciju; budući da inozemne donacije potiču i od državnih subjekata, kao što je npr. nizozemsko veleposlanstvo; budući da te činjenice pokazuju da prosvjedi na Majdanu nisu bili samo izraz građanskog protivljenja državnoj politici i stanju u državi;

- G. budući da je zastupljenost ekstremnih nacionalističkih stranaka desnice te ksenofobičnih stranaka u ukrajinskoj Vladi izrazito zabrinjavajuća; budući da ksenofobična stranka Svoboda u svojim rukama drži mjesto zamjenika predsjednika vlade, ministra obrane, ekologije i poljoprivrede, kao i ured državnog odvjetnika te da predsjeda Vijećem za nacionalnu sigurnost i obranu;
- H. budući da nova Vlada nije na transparentan način istražila tragične događaje na Majdanu; budući da i dalje nije jasno tko je počinio ubojstva na Majdanu;
- I. budući da je novo Vijeće za nacionalnu sigurnost i obranu odlučilo pokrenuti opsežnu antiterorističku operaciju usmjerenu protiv prosvjednika u istočnom dijelu Ukrajine; budući da su prosvjedi prozvani „ruskom agresijom“ na Ukrajinu; budući da odgovor nove Vlade na prosvjede podsjeća na odgovor bivše Vlade na prosvjede na Majdanu;
- J. budući da nova Vlada ne uspijeva pod nadzor staviti ultradesničarske parlamentarne stranke; budući da su u prvom redu zastupnici ukrajinskog parlamenta i članovi drugih demokratskih institucija koji su pripadnici ukrajinske Komunističke partije žrtve sve učestalijih napada ekstremne desnice, koji uključuju ucjenu, prijetnje, uništavanje ili oduzimanje imovine; budući da su Centralni komitet ukrajinske Komunističke partije u Kijevu, koji je u njezinu vlasništvu, kao i imovina i osobne stvari zaposlenika u zgradi Komiteta, zaplijenjeni, a zgrada zapaljena; budući da su brojni komiteti Komunističke partije u svim ukrajinskim regijama napadnuti i uništeni; budući da su čak i političke rasprave u parlamentu uzrokovale nasilne napade na oporbu;
- K. budući da je Ukrajina bila jedno od najvećih ratišta u Drugom svjetskom ratu i da su u njemu nastradali milijuni Ukrajinaca; budući da su nacionalističke skupine uništile stotine spomenika tom tragičnom poglavljju ukrajinske povijesti;
- L. budući da je sveopće siromaštvo i dalje jedan od gorućih socio-ekonomskih problema u Ukrajini; budući da je u skladu s nedavnim izvješćem UN-a stopa siromaštva u Ukrajini oko 25 %, pri čemu 11 milijuna ljudi zarađuje manje nego što je u skladu s ondašnjim socijalnim standardom;
- M. budući da će, sukladno procjenama Svjetske banke, aktualna politička i gospodarska kriza rezultirati padom BDP-a od 3 % i to zbog pada potrošnje i fiksнog ulaganja te inflacije; budući da kriza u velikoj mjeri utječe na najranjivije dijelove ukrajinskog

društva; budući da će odluke koje je nova Vlada nedavno donijela u vezi s energijom, zapošljavanjem u javnom sektoru i socijalnom sigurnošću dodatno pogoršati situaciju, što bi moglo dovesti do dodatnog financijskog opterećenja građana u iznosu od 10 % njihova prosječnog dohotka;

- N. budući da je Ukrajina vrlo centralizirana država; budući da su u skladu s nedavnim izvješćem OECD-a i prema standardima te organizacije razlike između regija velike te da se i dalje produbljuju; budući da je u većini ukrajinskih regija u razdoblju između 2000. do 2010. došlo do pada indeksa ljudskog razvoja i da je samo 12 % stanovništva živjelo u regijama gdje je taj indeks narastao; budući da su regionalne vlade u pravilu vrlo ovisne o prijenosu sredstava iz središta vlasti, a postupak raspodjele sredstava smatraju nepredvidivim i netransparentnim; budući da postoje dokazi o znatnim razlikama u pristupu osnovnim uslugama, a u prvom redu obrazovanju; budući da snažna korupcija na svim razinama proizlazi iz već spomenutog sustava raspodjele sredstava iz središta vlasti te iz ovisnosti o vlastima u Kijevu; budući da nova Vlada nikada nije izrazila namjeru da promijeni tu situaciju;
- O. budući da je tijekom posljednja dva desetljeća ukrajinsko društvo poštovalo etničku i jezičnu različitost, ali da je sadašnja politička, gospodarska i društvena kriza u Ukrajini izazvala opasan proces etničke i jezične podjele u državi; budući da Rusija i EU potiču tu podjelu podupirući različite segmente ukrajinskog društva;
- P. budući da je Rusija tijekom posljednjih mjeseci organizirala nekoliko vojnih vježbi u blizini ukrajinske granice, između ostalog u Pridnjestrovlju; budući da danas postoje dokazi o koncentraciji ruskih vojnih postrojbi uz ukrajinsku granicu;
- Q. budući da ruska vojna doktrina predstavlja veliku razlog za brigu za susjedne zemlje jer u skladu s njom „Ruska Federacija smatra legitimnim korištenje vojne sile i ostalih postrojbi u cilju... osiguranja zaštite svojih građana izvan granica Ruske Federacije u skladu s opće priznatim načelima i normama međunarodnog prava i s međunarodnim ugovorima Ruske Federacije”¹;
- R. budući da NATO djeluje vođen logikom vojne konfrontacije s Rusijom i iskorištava trenutačnu situaciju kojom se krše postojeći međunarodni sporazumi kako bi ojačao svoju prisutnost u neposrednom susjedstvu Rusije; budući da patrole zračnog sustava za nadzor i rano upozorenje NATO-a preljeću Poljsku i Rumunjsku te da je udvostručen broj borbenih zrakoplova dodijeljenih misiji NATO-a za nadzor zračnog prostora baltičkih država; budući da je NATO obustavio suradnju s Rusijom;
- S. budući da će kao posljedica politike MMF-a i EU-a 1. svibnja 2014. nastupiti porast cijena plina za domaće potrošače do 50 % i da bi daljnja povećanja cijena trebala nastupiti do 2018.; budući da će cijene plina za okružne toplane također porasti do 40 % od 1. srpnja 2014.; budući da, umjesto da pregovaraju o rješenjima postojećih problema provedbom sporazuma zaključenih između Rusije i Ukrajine, obje strane dopuštaju da spor oko plina eskalira i na taj način potpiruju strahove i emocije građana Ukrajine;

¹ http://carnegieendowment.org/files/2010russia_military_doctrine.pdf

- T. budući da je privremeni predsjednik Ukrajine potpisao politički dio Sporazuma o pridruživanju s EU-om bez prethodnog savjetovanja s ukrajinskim narodom;
 - U. budući da je Komisija pristala na brojne konkretnе mjere kratkoročne i srednjoročne pomoći Ukrajini, primjerice na paket potpore u iznosu od najmanje 11 milijardi eura tijekom idućih nekoliko godina i na skupinu za potporu koja će odrediti i uskladiti tehničku potporu kako bi stabilizirala krhku finansijsku, gospodarsku i političku situaciju u Ukrajini i planirala i provela reforme koje predstavljaju uvjete za finansijsku pomoć;
 - V. budući da su SAD, NATO i EU reagirali tako što su obustavili različite sastanke i mehanizme suradnje te uveli sankcije; budući da je parlamentarna skupština Vijeća Europe donijela rezoluciju o povlačenju prava na glasovanje ruskom izaslanstvu od 18 članova do kraja 2014., ukinula pravo Rusije da sudjeluje u misijama za promatranje izbora i isključila rusko izaslanstvo iz svojih najprestižnijih odbora;
1. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog političke i vojne konfrontacije između EU-a i njegovih država članica, SAD-a i Rusije; upozorava da bi propuštanje otvaranja dijaloga usmjerenog na rezultate moglo imati opasne posljedice za mir i sigurnost u Europi i svijetu;
 2. poziva Rusiju i NATO da odmah zaustave spiralu vojne eskalacije i smanje vojnu prisutnost u regiji;
 3. izražava duboko žaljenje zbog pokretanja tzv. „protuterističke operacije“ protiv prosvjednika u istočnim dijelovima Ukrajine; duboko žali zbog ljudskih žrtava nasilja u Luhansku; ističe da se jedinstvo i teritorijalna cjelovitost zemlje ne mogu zajamčiti silom nego samo konkretnim djelovanjem u cilju ispunjavanja potreba građana; najavljuje održavanje referenduma o budućnosti Ukrajine i predsjedničkih izbora 25. svibnja 2014., ali smatra da je vremenski okvir prekratak budući da takvo pitanje zaslužuje opsežnu i temeljitu javnu raspravu;
 4. izražava snažnu zabrinutost zbog zatvaranja foruma za politički dijalog s Rusijom; naglašava činjenicu da ne postoji alternativa za dijalog i pregovore u prevladavanju trenutačne krize i razlika; poziva sve strane da se pridržavaju postignutog dogovora o započinjanju pregovora;
 5. naglašava da rješenje za trenutačnu duboku političku krizu u Ukrajini ne leži u inozemnim snagama, vojnim sredstvima niti odlukama nacionalnih vlasti ili institucija, nego u temeljitoj nacionalnoj raspravi o budućnosti zemlje; naglašava da isključivo ukrajinski narod može naći održiva rješenja i da bi on, bez vanjskog uplitelanja, trebao odlučivati o nužnim političkim i gospodarskim reformama, uključujući o reformi državnih i ustavnih struktura, geopolitičkoj orientaciji zemlje i o tome kojim bi se međunarodnim sporazumima i zajednicama Ukrajina trebala pridružiti;
 6. poziva ukrajinske političare i vlasti Ruske Federacije, EU i SAD da pridonesu oblikovanju novog socijalnog pakta između različitih dijelova zemlje kojim bi uvažili raznolikost Ukrajine kao veoma pozitivan element ukrajinskog identiteta te da se suzdrže od produbljivanja razlika i rade na cilju ostvarivanja teritorijalne cjelovitosti i

suverenosti zemlje;

7. ponovno ističe snažnu potporu teritorijalnoj cjelovitosti i suverenosti Ukrajine; naglašava da Ukrajinci dijele isto mišljenje o najvećim problemima Ukrajine: korupciji, gospodarskoj krizi, nepovjerenju u politiku i razočaranju političkim sustavom; izražava zabrinutost zbog činjenice što rješavanje ovih problema nije uključeno u dnevni red vlade ili parlamenta; sa zabrinutošću primjećuje da međunarodni akteri također zanemaruju te probleme te da svoju potporu ne uvjetuju njihovim rješavanjem, što dovodi do prosvjeda;
8. izražava duboku zabrinutost zbog političke uloge nacionalističkih i ksenofobnih snaga krajnje desnice u ukrajinskoj politici; osuđuje napade na predstavnike Komunističke partije u ukrajinskom parlamentu i drugim demokratskim institucijama te uništavanje spomenika posvećenih Drugom svjetskom ratu; snažno osuđuje činjenicu što Komisija, Vijeće i države članice zanemaruju činjenicu da glavni akteri na trenutačnoj vladajućoj političkoj sceni u Ukrajini zastupaju nacionalne, ksenofobne i neofašističke ideologije koje su u suprotnosti s temeljnim vrijednostima EU-a, Poveljom EU-a o temeljnim pravima i Europskom konvencijom o ljudskim pravima;
9. izražava duboku zabrinutost zbog velikog porasta u količini naoružanja i streljiva u zemlji te zbog propusta vlasti da zajamče sigurnost građana i vladavine prava; poziva ukrajinske vlasti da osiguraju predaju svog nezakonitog oružja i streljiva Ministarstvu unutarnjih poslova i da razoružaju sve paravojne formacije;
10. izražava duboku zabrinutost zbog posljedica politika koje je donijela nova vlada na temelju uvjeta koje su postavili MMF i EU; osuđuje činjenicu što je narod Ukrajine taj koji mora plaćati zbog neuspješne politike bivših vlasti, a ne ukrajinski oligarsi koje bi trebalo oporezivati;
11. izražava duboku zabrinutost zbog nestabilne politike o sigurnoj energiji Ukrajine i njezinih posljedica za građane; poziva Rusiju i Ukrajinu na suradnju u cilju osiguravanja pristupačnih cijena energije za sve i suzdržavanja od korištenja energijom kao političkim instrumentom;
12. izražava zabrinutost zbog činjenice da je privremeni predsjednik Ukrajine potpisao Sporazum o pridruživanju s EU-om; zauzima stajalište da bi se o pitanjima koja imaju tako snažan utjecaj na budući razvoj zemlje trebalo odlučivati na referendumima, barem prije njihove ratifikacije; smatra da bi tako važne odluke kao što su određivanje geopolitičkog smjera zemlje trebalo donijeti na temelju šireg političkog konsenzusa raznih političkih snaga u zemlji i na temelju šireg savjetovanja sa stanovništvom;
13. primjećuje da je politika razdvajanja politike Istočnog susjedstva od razvoja odnosa između EU-a i Rusije doživjela neuspjeh; poziva EU da preoblikuje politiku Istočnog susjedstva u svrhu razvoja regionalne suradnje koja ne isključuje nijednu zemlju ili je usmjerenja protiv druge zemlje; poziva ruskog predsjednika, vladu i Dumu na sudjelovanje u takvom procesu i iskazivanje spremnosti na to da postanu dio dobre politike susjedstva;
14. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, parlamentu i

vladi Ukrajine te parlamentarnim skupštinama OEŠ-a i Vijeća Europe.